

Bjäre Härad's Hembygdsförening

Redovisning av genomförande och resultat inom ramen för
beviljade medel ur MILJÖVÅRDSFONDEN, REGION SKÅNE
Projektnummer M123

Bjäre Härad's Hembygdsförening

1. Sammanfattning
2. Innehållsförteckning
3. Inledning
4. Syfte
5. Metod
6. Avgränsningar

Bjäre Härad's Hembygdsförening

Resultat

Nedan presenteras resultat från respektive workshop. Svaren är inte bearbetade utan ska ses som enskilda svar från de olika grupperna vid workshop och kan upplevas i vissa fall som icke sammanhängande. Bearbetning och klustring av svar för en vidare tolkning kommer göras under 2025.

De 8 workshopar under 2024- 2025 har olika tema för att skapa en helhetsbild.

Inom ramen för projektet har även ett utställningsmaterial tagits fram i form av 2 st Poster A1. Dessa posters presenterades för allmänheten under Kulturarvsdagen 6 september 2024.

Workshop I – 12 mars 2024 – online och fysiskt på plats i Boarp

TEMA: Kommunikation och varför behövs Matkulturhuset

Följande 5 frågor ställdes under workshop.

1. Vad behövs för att presentera matkulturhuset?

- Digitalt forum.
- Aktiviteter.
- Starta en hemsida för digital spridning.
- En del av "matmecka", matresor, matmarknad.
- Marknadsföra sig på turistbyrån.
- En vision.
- Bra kommunikation, både fysisk och digital.
- Ambassadörer som kan sprida budskapet till olika målgrupper.
- Finns massor av målgrupper, kategorisera dem - både lokala och globala intressen.
- Vad innebär det lokalt, före Sverige och hur kan man göra något liknande i ex Tyskland.
- Från dagis till unga som ska lära sig laga mat.
- Kopiera och ta de bästa delarna och ta dem vidare.
- Inte bara matkultur utan huset i sig men arkitekturen och byggnadens funktioner. Hembygdsföreningen ska ju egentligen kunna involvera alla. Alla har en hembygd, det man gör går att dela vidare.
- Ska man vinna framgång ska det alltid finnas något att äta.
- Knyta till skolan hem- och konsumentkunskap och hälsa.
- Ytterligare en målgrupp är de som är intresserade av livsstil och hälsa.
- Bra marknadsföring. Höra vad de som är där gör, brinner för m.m.
- Samarbeten med utomstående- sprida budskapen
- Funktionen som en mötesplats.
- Vad är hjärtat i platsen? Helheten. Bygga vidare på vad som finns på platsen. Man kommer hit pga många anledningar. Gammalt och nytt. Återbruk, visa på hur man tar hand om gammalt.
- Bildlig berättelse, utställning av byggnaden, minimmodell av byggnaden,
- Det behövs tydligare visioner, för det är lättare att presentera matkulturhuset då. Man behöver veta när det ska presenteras; före, under och efter det är byggt och klart?
- Början man redan nu finns det goda förutsättning att lyckas bygga upp kännedomen kring matkulturenshus.
- Fysiska skyltar saknas idag som visar platsen från Båstad. Involvera Båstad kommun och turism till att börja med.

Bjäre Härad's Hembygdsförening

2. Var kan berättelsen berättas?

- Hemsida. Turistbyrå
- Sociala medier och genom ambassadörskap. Industrin – exempelvis livsmedelsindustrin, restauranger. I skolor och utbildningssammanhang. Genom workshops. Möjlighet att knyta till andra som arbetar med andra projekt och verksamheter och liknande mål - och skapa målsynergier. Hur kan vi arbeta tillsammans för att nå målen gemensamt.
- Olika Medier -såsom sociala (facebook, instagram, hemsidor, reklam) Skapa trender. Ex Tarek Taylor, Nyhetsmorgon, Sveriges Mästerkock, influenser, tv profiler - historisk mat, "denna gröda har Gustav Vasa/ Linné käkat"
- Intressegrupper i sociala medier. Ex återbruks, växthusgrupper. Matkulturgrupper i Halland och Skåne. Finns grupper i andra länder att samarbeta med?
- Digitala kanaler, media bibliotek, föreningar, pensionärer, elever, workshops. Hushållningssällskapet
- Biblioteket, på skolor, Sociala medier, Helsingör, Köpenhamn, Århus, återkoppling till yngre elever från universitetet och YH.
- Sociala medier, Facebook grupper kring odling mm eller t.ex. med reels på Tik Tok för att nå ut till barn och ungdomar. Men även fysiska traditionella broschyrer, via turistföreningar för att nå ut till ex. till eko- & matturism. Bygg på det befintliga & gräv där vi står och använd de "befintliga kanalerna" som vi här på workshopen representerar samarbets partners och sponsorer samt skolor & föreningens liv.

3. Vilka vill vi engagera i det berättandet?

- **Ambassadörer i olika former och olika forum.** Som kan sprida ringar på vattnet. Allt från studenter, till kockar, industriarbetare. Alla måste äta, så till slut involverar det alla. Mat engagerar alltid.
- **Studenter på utbildningen Driftledare inom gröna näringar** kan bära med denna berättelsen i vår utbildning och vår framtid. Vi skulle kunna titta mer fördjupat på frågan, vi kan bära den med oss och knyta an till den under våra studier, våra studiebesök och våra LIA-platser, vi kan knyta kontakter till projektet om vi hamnar i ett sammanhang där kunskapen efterfrågas.
- **Alla organisationer på plats** samt alla som kan tänka sig intresserad, mat-, odlar- och trädgårdsintresserade, kök, restauranger. Marknadsför med den klassiska till mun mot munmetoderna.
- Tänk vilka kan vi engagera i **närområdet** och bygga vidare på tex Bjäre potatis, lokalt fiske och jakt som komplement till kulturarvsgrödor - mat förenar

Kockutbildningar.

Stora massan - gemene husman, gårdsbutiker, evenemang (ex Medeltidsveckan på Gotland)

Boende i närområdet.

Investerare som får vinning av det på något sätt.

Lokala aktörer.

Skolor och utbildning.

Grupper som behöver läkning.

Möten över åldersgränser.

Länsstyrelsen har kontakter - investerare.

Hantverksöverskridande olika yrkesgrupper, bönder, kockar mfl

Krögarna

Föreningen Norden

Studenter

Vandava shiva

Bjäre Härad's Hembygdsförening

4. Varför är det viktigt att presentera malkulturhuset?

- Innovationen, hållbarheten matintresset.
- Av hälsoskäl, det finns så mycket kunskap att dela med andra. Det är också viktigt för kunskapsspridningen - för att andra ska kunna göra liknande. Viktigt för att det kan vara en del i att lösa globala utmaningar inom exempelvis mat- och vattenförsörjning.
- Främja all typ av utvecklingen gällande historia å samhällen. Bevara en mångfald.
- För att få besökare. För bygden, regionen. Få ut kunskap om grödor. Föröka volymen och odla kulturarvsgrödor
- Skapa intresse och kunskap , mötesplats för vår hållbarhet och matkultur.
- Viktigt att kulturarv och kulturarvsgrödor inte försvinner, för då försvinner också mycket kunskap. Många gånger är dessa sorter anpassade för vårt klimat, de är mer resilianta. De har mer näring och smak, som försvunnit i dagens grödor som fokuserat på tillväxt och avkastning. Passar för ett holistiskt, giftfritt, regenerativ och småskalig odling.
- Erbjuder gen variation, mycket viktigt att detta inte går förlorat. Kan även presenteras för institutioner som SLU, MSB, Mistar och RISE.
- Bjuda in till workshops kring matlagning med dessa kulturarvsgrödor. Tänk holistiskt,frö, så, odla, skörda, spara, lagra, förvara och laga.

5. Er berättelse om matkulturhuset?

- Sprida historien till andra i omkretsen. Lyfta innovationen.
- Det handlar om att bidra till samhället och till bygden. Det handlar om att bygga och dela kunskap. Att våga prova. Viktigt att ta tillvara på det gamla, det gamla är viktigt för framtiden.
- Allt vi lärt oss idag är en viktig byggsten i att bevara och utbilda Sveriges historia gällande tidigare generationers lantbruk.
- Praktisk hållbarhet-att bry sig om vår närhet.
- En plats där skolan kan utbilda kokkar, visa att det finns en framtid för barn och ungdomar, hållbart byggande
- Matkulturens hus är en samlingsplats för inspiration, kunskapsspridning och hållbarhet både ekonomisk, ekologisk och socialt. Det ger en förutsättningar för en hållbarframtid, med cirkulärt ekonomiskt tänkande, där man tillvaratar alla flöden.

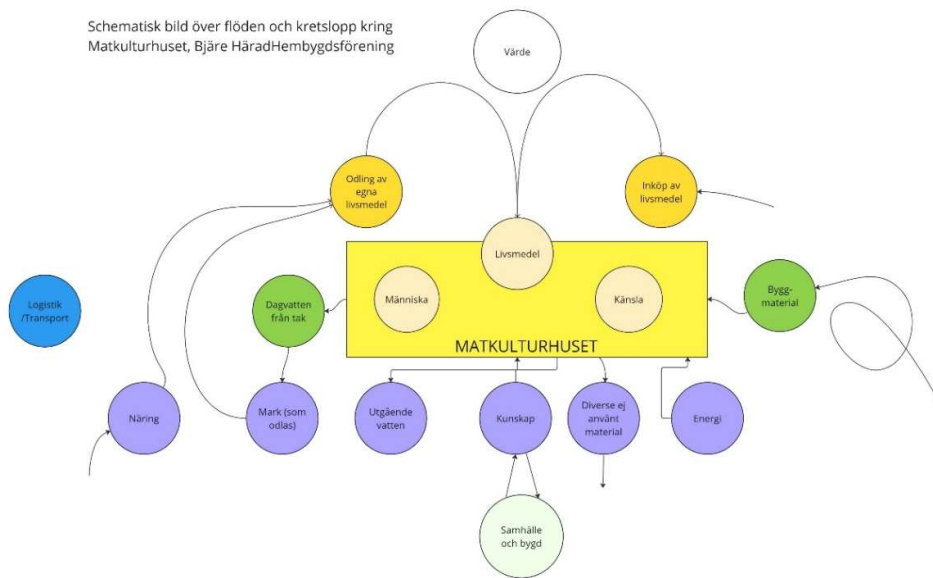

Bjäre Härad Hembygdsförening

Workshop II– 14 maj 2024 – online och fysiskt på plats i Boarp

TEMA: Kretslopp kring matkulturhuset

Flöden kring Matkulturhuset som skapar värde är både fysiska och/eller imaginära. I syfte att visuellt visa de olika typer flöden skapades denna bild som underlag till workshop och fortsatt arbete med Matkulturhuset.

Deltagare delades upp i följande grupper med en lagledare till varje:

Mark och Odling - Lagledare Julia (digilagt)

Vatten – Lagledare Kenneth (fysiskt)

Byggmaterial och avfall – Lagledare Anton (digilagt)

Energi – Lagledare Ingrid Svetoft (fysiskt)

Kunskap och Känsla – Lagledare Stellan (zoom)

Livsmedel – Lagledare - Emma Blinge (zoom)

Logistik, mobilitet & transport – Lagledare Torleif (fysiskt)

Samhälle/Bygd och Kultur – Lagledare Ingrid T (fysiskt)

Bjäre Härad's Hembygdsförening

Följande 4 områden diskuterades i grupper under workshop.

Nedan presenteras de från medverkande i workshop. Svaren är inte bearbetade utan ska ses som enskilda svar från de olika grupperna. Bearbetning och klustring av svar för en vidare tolkning kommer göras under 2025.

1. Ta fram fakta i form av (flöden, antal, intressenter m.m)

- Värme, vattenvärme, kylning, belysning, maskiner
- Workshops, Akademi Båstad mer involverad i allt. Grundskolan.
- Kolla lokalt, fransk forskning på hampabetong, forskning i allmänhet, NP Nilsson
- Förbrukning av olika typer av vatten. Årsmedelnederbörd. Pumpkapacitet, Brunnskapacitet

2. Spåna möjliga kretslopp i större område geografiskt

- Sol, näring avfall, vind
- Använda det som finns, kompostera, fröer och så igen. Kväve. Experiment, slöseri. Regnvatten i kretsloppet, 350 maskar i Sverige, beskär, biokol, kolmila, värma upp huset med biokol, värmepanna. Essunga plantskola. Värme som alstrar, Skånefrö, saknas djur, guldvatten, alger.
- Återbruk, lokala aktörer, närproducerat, utveckla kompostering, kompostera halmtak, havets tång, djurhållningen, uppsamling av dagvatten
- Samskapande. Aktivt värdskap hos alla som under "längre tid" är aktiva
- Hela vattenflödet cirkulerar inom området. Färskvatten, gråvatten, och svartvattensamarbete
- Naturliga resurser, vatten, djur + växter i naturliga kretslopp - biologisk mångfald-ekosystemtjänster
- Flera olika typer av komposter Grön kompost vid odlingen, gräsklipp över grödor – håller fukt, håller ogräs borta och ger kväve rik göding , matavfall Solserv kompostmaskin som reducerar mat avfallet snabbt , kompostmassan , blandas upp i grön komposter som läggs på grönskas odlingen. På detta sätt sluts kretsloppet och minskar behovet av transporter.

3. Hur ser bästa möjliga upplägg ut för er område och varför? (drömläge)

- Självförsörjning
- Tänka cirkulärt, lokalt, ta vara på forskning, tänka på helheten och kretsloppet innan man bygger
- Utgå från där vi står - vår vision - vilka är det då som också ska in - sträcka ut en hand för kunskapsutbyte
- Fullt cirkulärt vattenflöde genom rening
- En naturlig samlingsplats för alla i samhället, folkbildning, gemenskap, allmännytt/försörjning
- Intressenter Bjäre Härad's Hembygdsförening - Huvud intressent Boarp shoppingområde - Möjlighet att utveckla som Local food nood. Som senar kan flytta

Bjäre Härad's Hembygdsförening

upp till Hembygdsförening när mat kulturhuset är klart. Norrvikens trädgårdar - Utveckla samarbete, då det troligen har ungefär samma "kundgrupper" trädgård och odlings intresserad. Skapa tex dubbel biljett – som inkluderar hästskjuts till Boarp Båstad golfbana – trevlig aktivitet för golf-änkor och änklingar dvs en aktivister att gör då den andra hälften spelar golf.

- Turistbyrån Båstad – Koordinatör för sommarevent i Båstad; tennis, segling mm Ofta kommer en familj eller ett sällskap, som vill passa på att se omgivningarna. I Info broschyr om Bjäre Härad's Hembygdsförening att lägga ut hos hotell, kampingar mm

4. Andra idéer ni har/allmänna tankar/reflektioner

- Energi mellan människor/ andlighet
- Våga vara först ut med nya idéer, fortsätta med det digitala, kompetens finns kanske inte bara på plats,
- Platsen bär oss och Vi är bärare av platsen. Ta med oss visionen och dela i andra sammanhang. Lyskraften
- Samla upp dagvatten i tankar
- Samarbete med andra aktörer i samhället, Eldrimner? Gå ut med en enkät till de boende i närheten och fråga vad de skulle vilja ha för aktiviteter
- Det är viktigt att också enkelt kunna ta sig till Boarp med kommunala färdmedel.
- Framför allt under sen vår, sommar och tidig höst under helgerna,
- då vi uppskattar att det kommer att vara som mest aktivitet och relevant att
- besöka Bjäre Härad's Hembygdsförening
- Viktigt se till att tåget ansluta till bussaren.
- Buss 502 till Boarp går allt för sällan, behöver större turtäthet. Det gynna fler intressenter.
- Buss 501 till Norrvikens trädgård går oftare.
- Idé –till göra en anslutning därifrån med Hästskjuts,
- de passar in i konceptet av Hembygdsförening.
- Man får en fysikbiljett, som minne, men swichar betalning enkelt via QR kod.
- Färdvägen är både trygg och vacker liten landsväg och blir en upplevelse i sig.
- Bättre skyltning sista biten behövs också Micro mobilitet; -
- Uthyrning av att cykla och cargo bike (som barnen kan sitta i) är en annan ide.
- Då kan man också upptäck omgivningarna runt Boarp och ev också ta sig till Bad.
- När det finns fler intressenter är det lättare att motivera bättre kommunikation

Bjäre Härad's Hembygdsförening

Workshop III– 3 december 2024 – online och fysiskt på plats i Boarp

Denna workshop hade som tema ” Organisering, förmågor och finansiering ” samt ”Förslag på innehåll på Workshop och studentprojekt 2025”. Detta spelades in och kommer kunna publiceras som en film där resultat presenteras.

Vid detta tillfälle presenterades även det genomförda examensarbetet Hållbar trähantering av byggingenjörstudenter, Filip Hägerström och Martin Bengtsson Lunds universitetet, Campus Helsingborg. Därutöver presenterade projekt Kulturarvsgrödor med fokus på recept med studenterna Hållbar Livsmedelsintraprenör Emma Haneskär, Johanna Svensson, Emelie Stansfield samt projekt Hur marknadsför vi Kulturarvsgrödorna med studenter på YH - utbildningen Hållbar Livsmedelsintraprenör Sofie Bengtsson, Tova Medby, Amanda Bäck.

7. Sammanfattande diskussion och slutsats

Detta skrivs när samtliga workshops är genomförda.

Under 2025 planeras följande workshop att genomföras:

- 13 mars 2025 – är bokad.
- Maj 2025
- Juli 2025
- September 2025
- November 2025